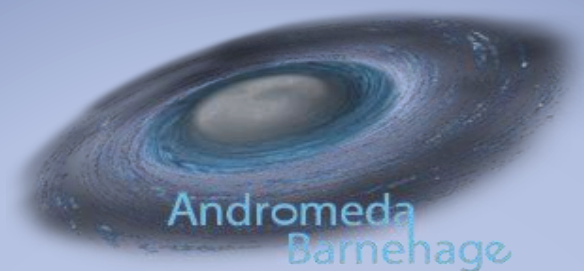

Årsplan 2017

 ULNA AS
– vi griper barndommens muligheter!

Innhold:

1. Informasjon om barnehagen

2. Praktisk informasjon

3. Årsplanens formål

4. Faglig innhold

- 4.1. ULNA AS overordnet satsningsområde
- 4.2. Kommunens/ bydelens satsningsområde
- 4.3. Barnehagens hovedmål
- 4.4. Omsorg, danning, lek og læring
- 4.5. Inkluderende fellesskap
- 4.6. Barns medvirkning
- 4.7. Sosial kompetanse

5. Fagområdene med progresjonsplan

- 5.1. Kommunikasjon, språk og tekst
- 5.2. Kropp, bevegelse og helse
- 5.3. Kunst, kultur og kreativitet
- 5.4. Natur, miljø og teknikk
- 5.5. Etikk, religion og filosofi
- 5.6. Nærmiljø og samfunn
- 5.7. Antall, rom og form

6. Planarbeid, progresjon og læringsutbytte

- 5.1 Planlegging, dokumentasjon og vurdering

7. Samarbeid

- 7.1. Samarbeid med barnas hjem
- 7.2. Samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole, se kap 8 for utdypende informasjon
- 7.3. Tverrfaglig samarbeid

8. Årshjul

9. Overordnede retningslinjer for samarbeid mellom skole og barnehage

1. Informasjon om barnehagen

Naturopplevelser og kunstpedagogikk – vårt satsningsområde.

Andromeda barnehage åpnet i november 2006. Barnehagen ligger fantastisk til på Korsvoll i umiddelbar nærhet til et skogområde.

Vi er opptatt av å gi barna rike erfaringer innen natur og estetiske fag. Dette vil gjenspeiles i den daglige virksomheten. Vi vil ha innslag av blant annet turer, musikk, teater og forming. Barna vil gjennom dette få muligheter for ulike sanseinntrykk, opplevelser og skapende virksomhet som sang, dans og lek. Tid til eksperimentering og utforskning vil også være i fokus. Vi vil la barna få delta og medvirke i en aktiv og kreativ hverdag og til grunn for dette ligger kommunikasjon mellom barn og voksne.

Vi legger vekt på at alle barna skal få gode opplevelser med å være ute i naturen, dette bl a ved at hver avdeling har en ukentlig turdag. I tillegg er vi ute sammen med barna hver dag og bruker det flotte uteområde vi har.

Barnehagen har fire avdelinger hvorav to 1-3 års avdelinger og to 3-6 års avdelinger med til sammen fire pedagogiske ledere, syv assistenter og 70 % styrerstilling.

Åpningstid

Kl. 07.00 – 17.00.

Sommerstengt uke 28 og 29 samt på jul- og nyttårsaften. Onsdag før påske stenger vi kl. 12.00.

Barnehagen har fem planleggingsdager per år og er da stengt.

Måltider – på alle avd foruten Apus

Vi spiser hver dag kl. 11.00 og kl. 14.00. Kl. 15.30 serveres frukt

Barna må ha med en matpakke hver dag.

Barnehagen serverer et måltid. Dette kan være varmmat, brødmatt, frokostblanding og frukt.

Apus:

Barna har med seg 2 matpakker tre dager i uka og 1 matpakke to dager i uka, på disse to dagene lagers det varmmat (gjerne ute på bål).

Vi er opptatt av at barna skal få sunne gode måltider i løpet av barnehagedagen. Vi oppfordrer foreldre til å tenke over hva slags matpakker som sendes med barna til barnehagen. Send gjerne med salat, frukt og grønt. Matpakke behøver ikke å være det samme som brødskive. Hvis man foretrekker å sende med brødskiver er dette eksempler på næringsrike pålegg: kaviar, ost, leverpostei, kjøttpålegg, makrell og egg blant annet.

2. Praktisk informasjon:

Andromeda Barnehage
Langåsveien 22, 0880 Oslo
www.andromedabarnehage.no

Tjenesteleder

Laila H. Olsen
Telefon: 917 37 197
E- post: laila.olsen@ulna.no

Stedfortreder

Kine Petterson, pedagogisk leder på avdeling Ariel
E- post: stedfortreder.andromeda@ulna.no

Avdelinger:

Ariel: 926 34 358 ariel@ulna.no
Pedagogisk leder 100 %
Assistent 100 %

Apus: 900 62 378 apus@ulna.no
Pedagogisk leder 100 %
Assistent 100 %

Pegasus: 926 35 387 pegasus@ulna.no
Pedagogisk leder 100 %
Assistent 100 %
Assistent 100 %

Stjerna: 926 35 069 stjerna@ulna.no
Pedagogisk leder 100 %
Assistent 100 %
Assistent 100 %

3. Årsplanens formål

En årsplan har flere funksjoner og den bygger på styringsdokumenter som rammeplanen for barnehager, barnehageloven m.m.

- Årsplanen skal informere om hvordan barnehagen skal jobbe innholdet som er beskrevet i sentrale lover, forskrifter og øvrige styringsdokumenter.
- Den er et arbeidsredskap for barnehagens personale for å styre virksomheten i en bevisst og uttalt retning.
- Den skal gi foreldrene oversikt og muligheter til å påvirke og følge med i det pedagogiske arbeidet i barnehagen, samtidig som den gir praktisk informasjon.
- Den er grunnlaget for kommunens tilsyn med barnehagen
- Den skal gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid.
- Årsplanen vedtas av barnehagens samarbeidsutvalg (SU)

4. Faglig innhold

4.1 ULNA AS overordnet målsettinger

Årsplan 2017 tar utgangspunkt i følgende overordnede målsettinger fra ULNA AS sin Strategiske kompetanseplan 2014- 2017:

- **ULNA AS skal være en solid bidragsyter i arbeidet med sosial utjevning, der helhetlig og tidlig innsats til enkeltbarn og familier står sentralt**
- **ULNA AS legger til rette for å skape gode språklige miljøer og helhetlige og utviklende læringsmiljøer for alle barn.**

Vi skal jobbe med overordnede målsettingene gjennom:

- Arbeid med anti-mobbeplan.
- Etisk bevisstgjøring og etiske spilleregler for personalet.
- Observasjon og kartlegging.
- Førskole og aldersbaserte grupper for å tilpasse og tilrettelegge for de ulike aldersgruppene.
- Eget prosjekt som satser på de minste barnas behov: tilvenning, trygghet og tilknytning.

- Et godt utvalg av utflukter og kulturelle tilbud. Gratis skiskole. Utvidet tilbud ved hjelp av andre barnehager innenfor ULNA.
- Markering av tradisjoner, høytider og bursdager.
- Førstehjelpskurs for førskolebarn.
- Livssynsnøytral barnehage.

4.2 Kommunens/ Bydelens satsningsområde og mål

Hovedmålene for barnehagetjenestene i Oslo kommune er:

- Alle barn skal kunne norsk før skolestart.
- Det skal være høy kvalitet og likeverdig tilbud i Oslos barnehager.
- Alle ansatte i barnehagene skal kunne godt norsk og ha kunnskaper om barns språkutvikling.
- Det skal tilbys barnehageplass til flere barn enn de som omfattes av lovfestet rett til plass.

Barnehagene i Bydel Nordre Aker har tydelig fokus på utvikling av kvalitet i alle barnehager.

- Godt pedagogisk tilbud til alle barn
- Ansatte med god kompetanse og motivasjon for arbeidet
- Nært samarbeid med barnas hjem

3.3 Barnehagens hovedmål

LEK OG SOSIALE RELASJONER

Leken skal ha en fremtredende rolle i barnas liv i barnehagen. Leken har egenverdi og er en viktig side ved barnekulturen. Den er en grunnleggende livs- og læringsform som barna kan uttrykke seg gjennom.

Personalet har ansvar for at alle barn, uansett funksjonsnivå, alder, kjønn og familiebakgrunn for å oppleve at de selv er betydningsfulle for fellesskapet. Barnehagen skal være et miljø hvor ulike individer og kulturelle forskjeller møtes i respekt for det som er forskjellig.

Vi er opptatt av at alle skal inkluderes i barnehagens aktiviteter, uavhengig av sosial status, kultur og livssyn. Barnehagen skal støtte barn og foreldre ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger.

Delmål: Barnehagen skal ha et respektfullt og inkluderende miljø.

Tiltak 1.1: Personalet skal fremme gode holdninger og verdier blant barn og voksne ved å møte hverandre med respekt og anerkjennelse.

Delmål 2: Barnehagen skal bidra til at barna utvikler trygghet i forhold til egen identitet.

Tiltak 2.1: Legge til rette for aktiviteter som gir det enkelte barn mestringfølelse.

Tiltak 2.2: Personalet skal medvirke til at hvert enkelt barns individualitet og behov for selvutfoldelse skjer innenfor trygge rammer.

«SE MEG, VÆR DER FOR MEG»

For å arbeide med å se det enkelte barnet vil vårt hovedfokus være tilstedeværende, lyttende voksne i hverdagen. Vi skal se og anerkjenne barnet via ord, omsorg og handling. Å se et barn kan bety å gjøre en forskjell i barns liv. Vi skal gjøre en forskjell.

Delmål: Hvert barn skal oppleve å bli sett i løpet av dagen. Hvert barn skal få mulighet til å vokse, lære og bli sett ut i fra egne forutsetninger.

Tiltak 1.1: Avdelingene skal systematisk snakke om hvert barn, kartlegge behov og justere det pedagogiske opplegget.

Tiltak 1.2: Vise at vi ser barnet gjennom ord og nærvær.

Tiltak 1.3: Vi jobber med observasjoner og case for bedre kunne se hvert barn individuelt og i gruppe.

Tiltak 1.4: Ha mindre grupper med barn deler av dagen.

SPRÅKLIG KOMPETANSE

Småbarnsalderen er den grunnleggende perioden for utvikling av språk. At voksne oppfatter og bekrefter barns uttrykk gjennom kroppsspråk, i lek og med lyder er avgjørende for barns videre utvikling av talespråket. Språk er personlig og gir opplevelse av mestring og egen identitet.

Tidlig arbeid med morsmål og språkforståelse legger grunnlaget for videre språkutvikling. Barnehagen skal legge til rette for varierte og positive erfaringer med bruk av språk for at barna skal oppleve å kunne uttrykke egne tanker og følelser.

Delmål: Barnehagen skal legge til rette for et godt språkmiljø der utvikling av god språkkompetanse vil skje i trygge og gode omgivelser.

Tiltak 1.1: Legge til rette for aktiviteter som stimulerer barnet etter deres aldre, modning og forutsetninger og planlegge dette i periodeplaner og didaktiske planer, slik at alle ansatte kan ta del i arbeidet.

Tiltak 1.2: Bruke ulike pedagogiske verktøy aktivt i hverdagen og dele barna inn i mindre grupper og fortsette med smågrupper på tvers av avdelingene.

Tiltak 1.3: Være gode språkforbilder og hjelpe barna med å sette ord på ting og opplevelser i hverdagen, sette ord på ulike følelser og være tilstedeværende voksne i barns lek.

Tiltak 1.4: Lese bøker, synge, fortelle eventyr, ha samtaler med barna, leke med lyd, rim og rytme. Bruke dramatisering for å gi barna et ekstra verktøy for å tilegne seg språk. Ha samlingsstunder og planlagte aktiviteter der de voksne skaper et språkstimulerende miljø for alle barn.

NATUROPPLEVELSER

Andromeda barnehage har en egen natur- og friluftsavdeling, Apus. Denne avdelingen har fire turdager pr uke og egen lavvo i skogen. Gjennom arbeid med natur, miljø og teknikk skal barnehagen bidra til at barna:

- **Oppelever naturen og undring over naturens mangfoldighet.**
- **Oppelever glede ved å ferdes i naturen og får grunnleggende innsikt i natur, miljøvern og samspillet i naturen.**
- **Får erfaringer med og kunnskap om dyr og vekster og deres gjensidige avhengighet og betydning for matproduksjonen.**
- **Lærer å iakttå, undre seg, eksperimentere, systematisere, beskrive og samtale om fenomener i den fysiske verdenen.**

Delmål 1: Andromeda skal skape gode opplevelser i naturen og utvikle barnas kunnskap om naturen og nærmiljø. Lære barna respekt for dyr og liv i naturen.

Tiltak 1.1: Ta utgangspunkt i barnas interesser i naturen og nærmiljø.

Tiltak 1.2: Fortsette vårt samarbeid med dyrebeskyttelsen og fokus på dyrevelferd. Gjennom dette arbeidet videreutvikle barns forståelse av empati og respekt for dyr og liv i naturen i samlingsstund og hverdagsaktiviteter.

Tiltak 1.3: Velge litteratur og opplevelser som støtter opp om barnas interesser, og som formidler kunnskap om naturen.

Tiltak 1.4: Ved å benytte barnehagens uteområde, skogen, gapahuk og lavvo vil vi kunne tilby barna varierte friluftsopplevelser for alle barna i Andromeda.

Delmål 2: Barna skal få oppleve mestring ved påkledning, kjennskap til hvilke tøy man må ha til hver årstid, og de skal få oppleve mestring i naturens elementer.

Tiltak 2.1: Ved å ta oss tid i garderoben, og å dele inn i mindre grupper, vil vi skape en positiv opplevelse av påkledning.

Tiltak 2.2: Oppmuntre barna til å klare selv. Vi skal gi barna mulighet på å kjenne mestringsfølelse gjennom hele året.

MÅL FRA LOV OM BARNEHAGER OG RAMMEPLAN

3.4 Omsorg, danning, lek og læring

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

Tiltak 1.1: Med gode tilvenningsrutiner skal barna som starter i Andromeda barnehage få en god og trygg opplevelse av barnehagelivet.

Tiltak 1.2: Personalet skal kjenne hver enkelt barn godt, og tilby aktiviteter som skaper utvikling og ny læring. Være tilgjengelig, støttende og inspirerende til barnas lek og initiativ.

Tiltak 1.3: Alle barna skal bli sett, hørt og tatt på alvor.

Tiltak 1.4: Personalet gir barn rom for glede, kreativitet, utforskning og bearbeiding ved å legge til rette for gruppeaktiviteter og ved å ha utstyr tilgjengelig som stimulerer til rollelek, fantasi og utforskning.

Tiltak 1.5: Vi er tydelige rollemodeller for barna gjennom ord og handling.

3.5 Inkluderende fellesskap

**«Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur»
(Barnehageloven §2 Barnehagens innhold)**

**«Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverd. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering»
(Barnehageloven § 1, Barnehagens formål)**

Tiltak 1.1: Vi skaper et miljø som fremmer respekt og naturlig nysgjerrighet. Barnehagen har laget en egen plan for forebygging av mobbing og inkluderende fellesskap for både barn, ansatte og foreldre som ligger til grunn for vårt arbeid med inkluderende fellesskap.

Tiltak 1.2: Vi legger til rette for at alle barn skal bli sett ved at personalet lytter, støtter, viser omsorg og utfordrer, med utgangspunkt i barnets alder og modenhet.

3.6 Barns medvirkning

«Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tilrettelegges vekt i samsvar med alder og modenhet.»

(Barnehagelovens §3 Barns rett til medvirkning)

Delmål : Barna skal få gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

Tiltak 1.1: Personalet utformer fleksible planer som kan gi rom for endringer etter barnas ønsker og behov. Det gir rom for å realisere barns medvirkning i praksis.

Tiltak 1.2: Gi barna tid og anledning til å gi uttrykk for sine meninger. Dette gjør de voksne ved å lytte til barna og skape rom for trygghet der det er plass til individet ved for eksempel å dele i mindre grupper.

3.7 Sosial kompetanse

«Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt felleskap»

(Barnehageloven §2 Barnehagens innhold)

Delmål 1: Barna skal lære å gi uttrykk for følelser og oppleve gruppetilhørighet.

Tiltak 1.1: Vi lærer barna å gi uttrykk for følelser ved å ta i bruk ulike estetiske virkemidler, slik som teater, forming, dans, musikk og dramalek, samtaler i samlinger og hverdagen.

Delmål 2: Barnehagen skal legge til rette for utvikling av sosial kompetanse i de daglige gjøremål, lek og samspill.

Tiltak 2.1: Ved å danne aldersbaserte grupper jobber vi målrettet med språk og sosial kompetanse. Utgangspunktet er barnas behov og ferdighetsnivå.

Tiltak 2.2: Personalet skal være gode rollemodeller for barna; inkluderende, tilstedeværende og veiledende. De skal se barnas behov, slik kan de legge til rette for arbeid med miljø og felleskap på hver enkelt avdeling og hele barnehagen.

FAGOMRÅDENE MED PROGRESJONSPLAN

4.1 Kommunikasjon, språk og tekst

0 – 2 år	2 – 4 år	4 – 6 år	Personalet rolle	Dokumentasjon
<ul style="list-style-type: none"> • Blir kjent med bøker, bilder og sanger. • Nonverbalt språk kommuniserer med mimikk, babling og blikk. • Observerer og gir respons. • Begrepsforståelse og ordforråd videreutvikles. 	<ul style="list-style-type: none"> • Blir kjent med bøker, tekst, bilder og sanger. • Lekeskrive, diktere tekst • Begrepsforståelse og ordforråd videreutvikles. • Få erfaring med å bruke språket aktivt som kommunikasjonsmiddel 	<ul style="list-style-type: none"> • Bli kjent med bokstaver og tall • Lekeskrive, diktere tekst • Blir kjent med bøker, tekst, bilder og sanger. • Bruke språket for å uttrykke følelser, ønsker og dele erfaringer • Lytte til lyder og rytme i språket • Bli kjent med ulike medier 	<ul style="list-style-type: none"> • Være lyttende • Bruke rutine situasjonene bevisst i forhold til språk. • Være seg bevisst sin forbildefunksjon, kommunikasjon både verbalt og nonverbalt. • Skape et språkstimulerende miljø, samtale og leke med lyd, rim og rytme • Fabulere med språket • Viser forståelse for betydningen av barnas morsmål • Bruke ulike former for kommunikasjon i forhold til barns behov og forventet språkutvikling (tegn til tale) 	<ul style="list-style-type: none"> • TRAS • Skjema overgang barnehage/ skole • Bilder • Film • IUP (Individuelle utviklingsplan) • IOP (Individuell oppfølgingsplan) • Barnas permer

4.2 Kropp, bevegelse og helse

0 – 2 år	2 – 4 år	4 – 6 år	Personalet rolle	Dokumentasjon
<ul style="list-style-type: none"> • Kroppsbeherskelse. • Bli kjent med omverdenen. • Bli kjent med egen kropp. • Utvikle et positivt forhold til mat og måltider. • Få sine første fine naturopplevelser gjennom hele året. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utvikle glede ved å bruke naturen til utforskning og kroppslige utfordringer • Få en forståelse for bruk og ivaretagelse av miljøet og naturen • Utvikle forståelse og respekt for egen og andres kropp • Få kunnskap om menneskekroppen, forstå betydningen av gode vaner og sunt kosthold. • Oppleve glede ved sanse-motorisk og kroppslig aktivitet og lek. • Få gode erfaringer med friluftsliv og uteliv til ulike årstider 	<ul style="list-style-type: none"> • Utvikle glede ved å bruke naturen til utforskning og kroppslige utfordringer • Få en forståelse for bruk og ivaretagelse av miljøet og naturen • Utvikle forståelse og respekt for egen og andres kropp • Respektere at alle er forskjellige • Få kunnskap om menneskekroppen, forstå betydningen av gode vaner og sunt kosthold. • Få gode erfaringer med friluftsliv og uteliv til ulike årstider 	<ul style="list-style-type: none"> • Tilby barna å gå på tur • Aktivisering av alle barn • Være gode rollemodeller • Legge til rette for variert lek • Sørg for fysisk utfordrende inne og utemiljø • Gi barna muligheten til positiv opplevelse av seg selv, og la de få oppleve mestring i forhold til fysiske utfordringer • Kunne utføre førstehjelp 	<ul style="list-style-type: none"> • TRAS • Skjema overgang barnehage/ skole • Bilder • Film • IUP (Individuelle utviklingsplan) • IOP (Individuell oppfølgingsplan) • Barnas permer

4.3 Kunst, kultur og kreativitet

0 – 2 år	2 – 4 år	4 – 6 år	Personalet rolle	Dokumentasjon
<ul style="list-style-type: none"> • Bli kjent med å bruke ulike materialer og teknikker • Få førstehånds-erfaringer med instrumenter • Begynnende utvikling av fantasi og skaperglede. • Få uttrykke seg og få hjelp til å finne ulike uttrykksformer • Oppleve musikk som en kilde til glede, dans, sang og en måte å utfolde seg på 	<ul style="list-style-type: none"> • Bli trygg på å ta i bruk ulike formingsverktøy, vite hvordan de brukes • Bli kjent med fargene • Utrykke seg innenfor rollelek og skuespill • Oppleve musikk som en kilde til glede, dans, sang og en måte å utfolde seg på • Videreutvikling av egen skaperglede og fantasi • Utvikle evne til å bearbeide sine inntrykk gjennom kreativitet • Bli kjent med å bruke ulike materialer og teknikker 	<ul style="list-style-type: none"> • Utvikle evne til å bearbeide sine inntrykk gjennom kreativitet • Utvikle elementær kunnskap om virkemidler, teknikk og form for å kunne uttrykke seg estetisk • Bli kjent med å bruke ulike materialer og teknikker • Bli kjent med lokalmiljøet og dets tradisjoner • Bli trygg på å ta i bruk ulike formingsverktøy, vite hvordan de brukes • Fargelære • Utrykke seg innenfor rollelek og skuespill • Oppleve musikk som en kilde til glede, dans, sang og en måte å utfolde seg på • Videreutvikle egen skaperglede og fantasi • Oppleve at kunst, kultur og estetikk bidrar til nærhet og forståelse 	<ul style="list-style-type: none"> • Utnytte den ulike kompetansen i personalgruppa. • Bruke barnas ressurser og lytte til fantasi. • Legge til rette for ulike uttrykksformer. • Introdusere nytt og ukjent materiale • Implementere ulike formingsverktøy i hverdagen • Bruke språket aktivt til å skildre gjenstander og ting. • Oppmuntre og legge til rette for ulike typer lek, både med og uten voksen deltakelse . • Bruke musikk og instrumenter aktivt, ha det lett tilgjengelig for barna • Gi barna positiv oppmuntring slik at den kulturelle identiteten styrkes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bilder • Film • IUP (Individuelle utviklingsplan) • IOP (Individuell oppfølgingsplan) • Barnas • Permer

4.4 Natur, miljø og teknikk

0 – 2 år	2 – 4 år	4 – 6 år	Personalet rolle	Dokumentasjon
<ul style="list-style-type: none"> • Oppleve glede og undring over naturens egenart og mangfold • Få oppleve hvilke muligheter som finnes i naturen innenfor lek og eksperimenter • Få begynnende forståelse for fenomener i naturen (eks årstider, dyr, vannets kretsløp) 	<ul style="list-style-type: none"> • Oppleve glede og undring over naturens egenart og mangfold • Få oppleve hvilke muligheter som finnes i naturen innenfor lek og eksperimenter • Få begynnende forståelse for fenomener i naturen (eks årstider, dyr, vannets kretsløp) 	<ul style="list-style-type: none"> • Oppleve glede og undring over naturens egenart og mangfold • Få oppleve naturen og dens mangfold knyttet til lek og eksperimenter • Få begynnende forståelse for fenomener i naturen (eks årstider, dyr, vannets kretsløp) • Lære å ta vare på naturen med tanke på miljøvern og bærekraftig utvikling • Erfare hvordan teknikken kan brukes i leken og hverdagslivet • Lære å iaktta, under seg, eksperimentere, systematisere, beskrive og samtale om fenomener i den fysiske verden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bruke barnas nysgjerrighet, interesser og forutsetninger for å tilrettelegge for læring om naturen. • Bruke ute- og friluftaktiviteter i hverdagen. • Reflektere og undre seg sammen med barna over ting i naturen • Være gode rollemodeller til det å være utendørs (vise glede over det å være ute, samtale, vise og veilede barna til å finne på ting utendørs) • Ha en miljøbevisst holdning • Ta utgangspkt. i barnas interesser og forutsetninger når planer lages 	<ul style="list-style-type: none"> • Bilder • Film • IUP (Individuelle utviklingsplan) • IOP (Individuell oppfølgingsplan) • Barnas permer

4.5 Etikk, religion og filosofi

0 – 2 år	2 – 4 år	4 – 6 år	Personalet rolle	Dokumentasjon
<ul style="list-style-type: none"> • Empati, det å være god mot hverandre, og begrepene lei seg, glad og sint. • Oppleve seg sett, hørt og forstått. • Få kunnskap om normer og verdier i samfunnet – eks. hvordan vi er mot hverandre, ikke slå, bite, konsekvenser hvis så skjer. • Bli møtt med respekt når de gir uttrykk for egne følelser, verbalt og nonverbalt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Empati, det å være god mot hverandre, og begrepene lei seg, glad og sint. • Oppleve seg sett, hørt og forstått. • Få kunnskap om normer og verdier i samfunnet – eks. hvordan vi er mot hverandre, ikke slå, bite, konsekvenser hvis så skjer. • Bli møtt med respekt når de gir uttrykk for egne følelser, verbalt og nonverbalt. • Lære at alle er verdifull og har lik rett til å bli hørt og sett • Gi rom for undring og filosofering 	<ul style="list-style-type: none"> • Lære å vise toleranse og respekt for hverandre • Lære at alle er verdifull og har lik rett til å bli hørt og sett • Oppleve at deres spørsmål, tanker og undringer over livet blir tatt på alvor av de voksne • Gi rom for undring og filosofering 	<ul style="list-style-type: none"> • Legge grunnlag for gode samtaler med barna. • Skape tilhørighet til hverandre som gruppe. • Gi barna forståelse for menneske- rettigheter. • Arbeide for likestilling, kjønnsrolle -mønster. • Veilede og vise hvordan vi skal være mot hverandre. • Vise rettferdighet og ta hensyn til barnas medvirkning og innspill under planlegging, samtaler og i samlingsstund • Ta barna på alvor, og vise at de voksne har tid til å møte barna i deres undring og refleksjon • Være en god lytter og samtalepartner for barna, hjelpe barna til å finne svar selv • Være bevisst på hvorfor vi markerer ulike høytider, og 	<ul style="list-style-type: none"> • Bilder • Film • IUP (Individuelle utviklingsplan) • IOP (Individuell oppfølgingsplan) • Barnas permer

<ul style="list-style-type: none">• Gi rom for undring og filosofering			<p>tilpasse det vi sier slik at barna kan forstå</p> <ul style="list-style-type: none">• Gi rom for undring og filosofering sammen med barna i samlinger og hverdagssituasjoner	
--	--	--	---	--

4.6 Nærmiljø og samfunn

0 – 2 år	2 – 4 år	4 – 6 år	Personalet rolle	Dokumentasjon
<ul style="list-style-type: none"> • Turer for å bli kjent i nærmiljøet. • Få litt kjennskap til lokale kultur arrangement. • Få oppleve å bli akseptert ut fra egne forutsetninger • Arbeide for et inkluderende miljø som motarbeider mobbing og rasisme. • Vise hverandre respekt • Likeverd, alle er verdifull. • Kan sette grenser. • Bli kjent med samisk kultur og tradisjon 	<ul style="list-style-type: none"> • Turer for å bli kjent i nærmiljøet. • Få litt kjennskap til lokale kultur arrangement. • Få oppleve å bli akseptert ut fra egne forutsetninger • Arbeide for et inkluderende miljø som motarbeider mobbing og rasisme. • Vise hverandre respekt • Likeverd, alle er verdifull. • Kan sette grenser. • Bli kjent med samisk kultur og tradisjon 	<ul style="list-style-type: none"> • Turer for å bli kjent i nærmiljøet. • Få litt kjennskap til lokale kultur arrangement. • Få oppleve å bli akseptert ut fra egne forutsetninger • Arbeide for et inkluderende miljø som motarbeider mobbing og rasisme. • Vise hverandre respekt • Likeverd, alle er verdifull. • Kan sette grenser. • Bli kjent med sin rolle i samfunnet • Bli kjent med samisk kultur og tradisjon 	<ul style="list-style-type: none"> • Gi forståelse av konsekvens ved handling. • Gi barna meningsfylte møter med personer, arbeidsplasser og institusjoner: <ul style="list-style-type: none"> - Brannstasjon, - Skole - Politistasjon • Vise interesse for barnas bomiljø. <ul style="list-style-type: none"> - Hvor bor vi? Ta med barna på tur forbi deres egne hus • Følge med i barnas lek for å oppdage og unngå mobbing/ utestenging 	<ul style="list-style-type: none"> • Bilder • Film • IUP (Individuelle utviklingsplan) • IOP (Individuell oppfølgingsplan) • Barnas permer

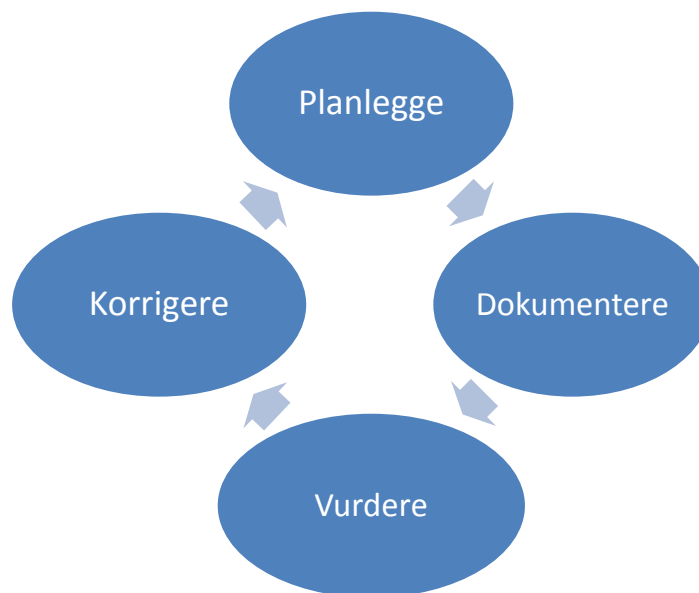
4.7 Antall, form og rom

0 – 2 år	2 – 4 år	4 – 6 år	Personalet rolle	Dokumentasjon
<ul style="list-style-type: none"> • Bli kjent med begrepene liten, stor. • Erfaring med enkle puslespill. • Bruk av putteboks, riktig form i riktig hull. • Erfaring med byggeklosser, duplo, togbane osv. • Utvikle romfølelse, hvor er garderobeplassen, badet, kjøkkenet, dissa, sklia, finne frem. • Få møte tall, visuelt og med språk. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utvikle og utvide sin forståelse og bruk av matematiske begreper • Problemløsning på egenhånd og sammen med andre • Kunne navn og kjennetegn ved ulike geometriske former og mønster • Få møte tall, visuelt og med språk 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunne tallrekka og parkopling, telle 1-10 • Begynnende arbeid med måling, veiing og sammenligning av størrelser og former • Utvikle og utvide sin forståelse og bruk av matematiske begreper • Kunne lokalisere barnehagens rom. Kunne peke ut enkle retninger som veien til Prix, Komsa.. (begynnende orientering) • Organisering og kategorisering i forhold til form og farge 	<ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for eksperimentering og utfordringer. • Observere hva barna kan og gi utfordringer i forhold til utvikling og modenhet. • Benevne alle ulike former vi har rundt oss. • Bruke matematiske begreper i hverdagen • Bruke språket aktivt og benevne matematiske egenskaper i det daglige • Sørg for at barna har tilgang til matematiske konkrete, hjelpemidler og verktøy • Oppmuntre til å lokalisere seg både inne og ute 	<ul style="list-style-type: none"> • Bilder • Film • IUP (Individuelle utviklingsplan) • IOP (Individuell oppfølgingsplan) • Barnas permer

5. Planlegging, dokumentasjon og vurdering.

«Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og og vurderes. Den enkelte barnehagen står fritt til å velge metoder og omfang ut fra lokale forutsetninger og behov». (Rammelanen kap. 4).

Synliggjøring og dokumentasjon av barnehagens innhold, oppgaver og ansvar bidrar til at man danner et refleksjonsgrunnlag, der man systematisk og målrettet jobber for å skape en lærende organisasjon. Dokumentasjonen bidrar til at man kan holde fast ved mål, visjoner og verdigrunnlaget. Vurderingen på sin side skal hjelpe oss til å handle annerledes og sikre at det som planlegges får konsekvenser for praksisen vi utøver.

5.1 Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Delmål:

- *Barnehagens mål og rammer skal være klare for hele personalet*
- *Personalet i barnehagen skal utvikle en felles forståelse for målene*
- *Barnehagelærer skal sørge for å gi foreldre/foresatte god og tilstrekkelig informasjon om barnehagens virksomhet*
- *Det skal tilrettelegges for medvirkning fra barn, foreldre, barnehagens personale og eiere i planlegging, dokumentasjon og vurdering av barnehagen som grunnlag for å være en lærende pedagogisk virksomhet*

Beskriv hvordan personalet jobber systematisk og målrettet med planlegging, dokumentasjon og vurdering gjennom:

- **Planlegging:** periodeplan, månedskalender og didaktisk plan
- **Dokumentasjon:** dagsrapport på synlig tavle, bildedokumentasjon i månedsbrev og bilderammer, praksisfortellinger om barns lek, observasjonsskjemaer, kunstverk barna har laget, arbeid med case
- **Vurdering:** evaluering av planer gjennom månedsbrev, personalmøter, avdelingsmøter og pedagogiske ledermøter

Videre dokumenterer vi ved:

- Bilder i gangen
- Dagsrapport
- Fyller observasjonsskjemaer i forbindelse med utviklingssamtaler og for å dokumentere barns utvikling
- Fokus på god kommunikasjon, både det å ha godt og tydelig språk og være bevisst på kroppsspråket vårt i hverdagen
- Foreldremøte
- Informasjonstavle i gangene
- Barnehagen har egen internettsiden med informasjon
- Daglig kontakt med foreldre, der vi informerer om det som trengs

6. Samarbeid

6.1 Samarbeid med barnas hjem.

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling»
(Lov om barnehager, Kap 1, §1 Formål)

Delmål: Vi skal skape tillit til foreldrene gjennom god, åpen og gjensidig kommunikasjon.

Tiltak 1.1: Foreldresamtaler en til to ganger per år og daglig dialog som gir rom for innspill. Foreldrene skal få tilbakemeldinger på hvordan barna har hatt det når barnet blir hentet. Gjensidig utveksling av informasjon mellom foreldrene og personalet.

Tiltak 1.2: Holde foreldrene informert ved jevnlig oppdaterte månedsbrev og periodeplaner med mulighet for innspill fra foreldre og SU/FAU SU får anledning til å evaluere årsplan med barnehagen.

Tiltak 1.3: Skape gode samarbeidsarenaer med SU og FAU. Samarbeidsmøte med foreldrene på høsten.

Tiltak 1.4: Oppfordre foreldre til å delta aktivt i deres barns hverdag. Gjennom deltakelse i SU/FAU, foreldresamtaler, foreldremøter, på arrangement i barnehagen gjennom året og i workshop arrangert i regi av barnehagen gjennom dialoger i hverdagen.

6.2 Samarbeid mellom barnehage og skole.

«Barnehagen skal i samarbeid med skolen, legge til rette for barns overgang til første klasse og eventuelt skolefritidsordning. Dette skal skje i nært samarbeid med barnas hjem. Planer for barnas overgang til skole skal være nedfelt i barnehagens årsplan» (Forskrift 01.032006 nr 266 om Rammeplan for barnehagens innhold, Rammeplanen, pkt 5.1.)

Det er ulik praksis på forskjellige skoler om overgang mellom barnehage og skole. Barnehagen gjennomfører skoleforberedende aktiviteter for førskolebarna. Informasjon om dette sendes ut i et eget skriv. Jf. Kvalitetssikringssystemet «Samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole» se punkt 8 i årsplanen.

Delmål 1: Pedagogisk leder skal klargjøre barna for skolestart gjennom førskoleaktiviteter hver uke.

Tiltak 1.1: Pedagogiske leder utarbeider egen plan for førskolen gjennom året.

Tiltak 1.2: Barna trener på selvstendige handlinger.

Tiltak 1.3: Vi har en begynnende tilnærming til ulike fag som skal stimulere til interesse og vitebegjærighet for tilegnelse av kunnskap.

Delmål 2: Tett samarbeid og informasjonsutveksling mellom barnehage, skole og foresatte.

Tiltak 2.1: Foreldresamtaler i forkant av skolestart

Tiltak 2.2: Møter med -og besøk på skolen.

6.3 Tverrfaglig samarbeid.

«Kommunen har ansvar for at de ulike tjenestene for barnefamiliene er godt koordinert. For at barn og foreldre skal få mest mulig helhetlig tilbud til beste for barns oppvekst og utvikling, kreves det at barnehagen samarbeider med andre tjenester og institusjoner i kommunen. Tverrfaglig og helhetlig tenkning bør derfor stå sentralt (Rammeplanen kap. 5 Samarbeid).

Flere familier/barn vil i perioder av livet kunne ha stort utbytte av at ulike typer hjelpeinstanser bidrar til barnets og familiens beste. Det kan f eks være at man kommer i ulike kriser i livet, eller at man av ulike årsaker kan ha utbytte av bistand og hjelp i kortere eller lengre perioder. Alle instanser, inkludert barnehagen, har som

hovedmålsetting å bistå på en best mulig måte slik at det enkelte barn får en så god start på livet som mulig.

Kommuner/bydeler har ofte ulike prosedyrer og rutiner for tverrfaglig samarbeid. Dette forholder ULNA seg til og tilpasser interne forhold/ rutiner etter dette. Når man samarbeider om et barn har de ulike instansene ulike retter og plikter. De forholder seg da til gjeldende lovverk ved deling av informasjon, med hensyn til opplysningsrett, opplysnings- og meldeplikt.

Hvilke type instanser som er inne i bildet i løpet av et barnehageår vil variere fra år til år, men kan f.eks. være helsestasjon, fagsenter, pedagogisk psykologisk tjeneste, barnevern og andre. Utgangspunktet for alle instanser er at de er underlagt taushetsplikten og personlig forhold, med mindre det foreligger forhold som gjør at taushetsplikten viker (jf. barnevernsloven og barnehagelovens spesifikke paragrafer på området)

En ULNA barnehage vil også kunne ha samarbeid med ulike læringsinstitusjoner, som for eksempel Høgskoler for barnehagelærerutdanning o.a.

7. Årshjul 2017

JANUAR	2. januar – Planleggingsdag SU-møte
FEBRUAR	10. februar – Planleggingsdag 17. februar - Karneval
APRIL	12. april – Barnehagen stenger kl 12.00 Barnehagen stengt 13.- 17. april, påske
MAI	1. mai – Barnehagen stengt 9. mai – Dugnad 16. mai – Vi markerer 17. mai 19. mai - Planleggingsdag 25. mai – Kristi himmelfartsdag, barnehagen stengt
JUNI	5. juni – 2. pinsedag, barnehagen stengt. 14. juni - SOMMERFEST
JULI	10.-21. juli, sommerstengt i barnehagen. Uke 28 og 29
AUGUST	29. august – Foreldremøte Oppstartsamtaler
SEPTEMBER	SU-møte
NOVEMBER	Foreldresamtaler 2. og 3. november Planleggingsdager
DESEMBER	13. desember – Lucia markering Nissefest

Med forbehold om endring.

8. OVERORDNEDE RETNINGSLINJER I ULNA AS FOR SAMARBEID OG SAMMENHENG MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE

Kontinuitet og sammenheng i opplæringsløpet

«Barnehagen skal i samarbeid med skolen, legge til rette for barns overgang til første klasse og eventuelt skolefritidsordning. Dette skal skje i nært samarbeid med barnas hjem. Planer for barnas overgang fra barnehage til skole skal være nedfelt i barnehagens årsplan» (Forskrift 01.03.2006 nr. 266 om rammeplan for barnehagens innhold. Rammeplanen, pkt. 5.1)

Overordnet målsetting:

- Barna skal oppleve gode sammenhenger ved overganger i livet – til å bli barnehagebarn og til å bli skolebarn.
- Overgangen mellom barnehage og skole skal være bevisst og godt planlagt i samråd med foreldrene.
- Samarbeidet mellom barnehage og skole skal starte i god tid før barnet begynner på skolen.

ULNA har som målsetting å være en betydelig bidragsyter for at enkeltbarnet skal få tilstrekkelig basiskompetanse slik at de kan møte skolelivet på en god måte. Det legges derfor ned betydelige ressurser for å tilrettelegge for en kvalitativ god førskoletid i barnehagen. Parallelt med å bidra til god basiskompetanse hos det enkelte barn, ønsker vi i tillegg å gjøre skolen best mulig rustet til å ta imot det enkelte barn og deres forutsetninger og behov på en god måte, slik at eventuelle tilpasninger som det måtte være nødvendig kan forberedes og tilrettelegges for i god tid. For å lykkes i dette arbeidet, kreves det både kunnskapsoverføring og tett samarbeid med barna og de foresatte, og mellom ansatte i barnehagen og skolen.

All informasjon som overføres mellom barnehage og skole krever foreldres samtykke

Barnehagen besitter mye kunnskap og informasjon om enkeltbarnets grunnleggende kompetanse – både styrker og de utfordringer som måtte finnes. For å kunne møte enkeltbarnet på en god og tilrettelagt måte, vil det være hensiktsmessig og verdifullt for skolen å ta del i denne kunnskapen. Den enkelte kommune/bydel har ofte sine rutiner og standarder for hvordan de ønsker overgangen fra barnehage til skole. ULNA AS sin plan er derfor bevisst laget som et fleksibelt verktøy som med enkelthet kan tilpasses de etablerte rutiner for den enkelte kommune/bydel. F eks våre barnehager i Oslo kommune vil de benytte «Oslostandarden» i planarbeidet for å sikre en god overgang til skolen.

«Oslostandarden er overordnet og forpliktende for alle kommunale barnehager og skoler i Oslo. Det anbefales at også ikke – kommunale barnehager og skoler benytter planen».

(- Byrådsavdeling for kultur og utdanning, Oslostandard for samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole)

Tidlig innsats ved særskilte behov

Barn som av ulike årsaker trenger noe ekstra bistand og tilrettelegging, skal fanges opp så tidlig som mulig – og da forhåpentligvis lenge før siste året i barnehagen. Vårt mål er å kunne gi barn som har behov for ekstra bistand tidlig hjelp.